

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

N Á L E Z

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 599/2016-46

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. apríla 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou Mgr. Elenou Szabóovou, Advokátska kancelária, Hlavné námestie 7, Nové Zámky, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 a 2 a čl. 38 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 10 So 57/2015 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné práva [REDACTED] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd, základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 10 So 57/2015 p o r u š e n é b o l i .

2. Ústavný súd Slovenskej republiky **p r i k a z u j e** Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby konal a rozhodol o odvolaní [REDAKOVANÉ] z 20. mája 2015 proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 19 Sd 253/2014-40 z 24. marca 2015.

3. [REDAKOVANÉ] **p r i z n á v a** úhradu trov právneho zastúpenia v sume 448,02 € (slovom štyristoštyridsaťosem eur a dva centy), ktorú j e Najvyšší súd Slovenskej republiky **p o v i n n ý** vyplatiť na účet advokátky Mgr. Eleny Szabóovej, Advokátska kancelária, Hlavné námestie 7, Nové Zámky, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 599/2016-18 z 21. júla 2016 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“) v časti, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 a 2 a čl. 38 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 So 57/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Podstatou veci je posúdenie toho, či *„trojdňová lehota na doplnenie podania urobeného elektronickými prostriedkami (§ 42 ods. 1 O.s.p.) je lehotou procesnou alebo hmotnou“*, a preskúmanie, či (i) neprerokovanie odvolania proti prvostupňovému rozsudku správneho súdu, pretože e-mailom podané odvolanie bolo doplnené v trojdňovej lehote

počítanej podľa aktuálne platného a účinného Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) procesne, a nie „*hmotnoprávne*“, je porušením práva na prístup k súdu. (ii) Rovnako je nutné preskúmať, či neformálny procesný postup, ktorým najvyšší súd len voči Krajskému súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“), a nie priamo vo vzťahu k sťažovateľke ako účastníčke konania vyjadril, že nemôže odvolanie prerokovať, je súladný s právom na súdnu ochranu a s právom na zákonného sudcu.

3. Skutkový stav možno na základe sťažnosti a jej príloh zhrnúť tak, že sťažovateľka sa opravným prostriedkom podľa § 250m vtedy účinného OSP domáhala preskúmania rozhodnutia Ústredia Sociálnej poisťovne (ďalej len „Sociálna poisťovňa“) zo 6. októbra 2014, ktorým nebolo vyhovené jej žiadosti o prepočítanie výšky (zvýšenie) starobného dôchodku. Rozsudkom č. k. 19 Sd 253/2014-40 z 24. marca 2015 krajský súd toto rozhodnutie potvrdil. Rozsudok bol právnej zástupkyňi sťažovateľky doručený 5. mája 2015.

3.1 Odvolanie sťažovateľky proti uvedenému rozsudku zaslala jej právna zástupkyňa krajskému súdu elektronicky (e-mailom) bez zaručeného elektronického podpisu v posledný deň odvolacej lehoty, teda 20. mája 2015 (streda). Dňa 22. mája 2015 (piatok) podala na pošte zásielku pre krajský súd, ktorej obsahom bol originál odvolania zaslaného elektronicky dva dni predtým; krajskému súdu bola zásielka doručená 25. mája 2015 (pondelok). Krajský súd na základe toho predložil spis najvyššiemu súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní, kde mu bola pridelená spisová značka 10 So 57/2015.

3.2 Najvyšší súd listom z 25. júna 2015 vrátil spis krajskému súdu bez rozhodnutia, čo odôvodnil tým, že žalobkyňa bola povinná „*podanie urobené elektronickou formou doplniť do troch dní (do 23.5.2015). Odvolanie žalobcu bolo doplnené až dňa 25.05.2015, t.j. zjavne oneskorene. Uvedená trojdňová lehota je lehotou hmotnoprávnu, a teda na podanie, ktoré nebolo v tejto lehote doplnené (nestačí, aby sa doplnenie podania v lehote podalo na poštovú prepravu, ale doplnenie podania sa musí v stanovenej lehote reálne nachádzať na súde), súd neprihliada.*“. Tento list zaslal krajský súd na vedomie právnej zástupkyňi sťažovateľky, ktorá naň zareagovala žiadosťou o opätovné predloženie spisu

najvyššiemu súdu na rozhodnutie o odvolaní s podrobným odôvodnením. Tomu však krajský súd nevyhovel a na svojom rozsudku vyznačil, že nadobudol právoplatnosť 21. mája 2015.

3.3 Sťažovateľka tvrdí, že ak aj najvyšší súd vychádzal z toho, že na odvolanie podané elektronicky sa neprihliada, nesmel ignorovať nasledujúce písomné podanie, ale mal ho považovať za samostatné podanie. Sťažovateľka ďalej považuje názor najvyššieho súdu o hmotnoprávnej povahe lehoty na doplnenie elektronického podania za rozporný s ustálenou judikatúrou ústavného súdu i všeobecných súdov. V tejto súvislosti vytýka najvyššiemu súdu i arbitrárnosť jeho postupu, keďže vo svojom liste sa nevyrovnal práve s uvedenou judikatúrou. Meritórnym neprerokovaním odvolania najvyšší súd odoprel sťažovateľke prístup k súdu. Tým došlo k zásahu do práva sťažovateľky na spravodlivý proces, keďže bola obmedzená v možnosti realizovať svoje procesné práva. Okrem toho je podľa sťažovateľky odmietnutie meritórneho prieskumu odvolania najvyšším súdom svojvoľné a založené na reštriktívnom výklade procesných ustanovení.

3.4 Sťažovateľka navrhuje aj priznanie primeraného finančného zadostučinenia v sume 1 500 €, keďže ide o konanie vo veci, ktorá sa týka jej existenčných zdrojov (príjmu). Okrem toho najvyšší súd svojím postupom v podstate vytvoril zbytočné prierahy v konaní, ktoré sú neodstrániteľné.

3.5 Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o prijatej časti jej sťažnosti nálezhom takto rozhodol:

„I. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 10So/57/2015(...) porušil(...) základné právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie, na spravodlivý proces, prístup k súdu, zákonného sudcu(...) podľa čl. 6(...) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd(...) s článkami 46 ods. 1, 2 a čl. 48 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky(...) a článkami 36 ods. 1, 2 a čl. 38 ods. 1,2 Listiny základných práv a slobôd.

II. Ústavný súd SR prikazuje

a) (...)

b) Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby prejednal odvolanie sťažovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 19Sd/253/2014 zo dňa 24. marca 2015, ktoré bolo Krajskému súdu v Nitre doručené 20.5.2015, a o podanom odvolaní sťažovateľky rozhodol.

III. Sťažovateľke priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 1500 EUR, ktoré sú Krajský súd v Nitre a Najvyšší súd Slovenskej republiky povinní spoločne a nerozdielne vyplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

IV. Priznáva sťažovateľke náhradu trov konania(...)“

4. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: najvyšší súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom č. k. KP 3/2016-53 z 24. augusta 2016 a právna zástupkyňa sťažovateľky stanoviskom k vyjadreniu najvyššieho súdu z 29. septembra 2016 a jeho doplnením z 5. októbra 2016.

4.1 Predsedníčka najvyššieho súdu pri zaujatí právneho názoru vychádzala z argumentácie, podľa ktorej kolégium najvyššieho súdu v tejto otázke neprijalo judikát, ktorým by bol viazaný, preto sa najvyšší súd priklonil k právnenému názoru, ktorý vyslovil doc. Marek Števček, všeobecne uznávaný odborník na občianske procesné právo, v komentári k Občianskemu súdnemu poriadku, že ide o lehotu hmotnoprávnu. Pokiaľ sťažovateľka poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 219/2007 z 26. februára 2008, odvolací súd sa s ním oboznámil, ale záver, že ide o lehotu procesnú, je odôvodnený iba nepresvedčivým konštatovaním, že „*interpretovať zachovanie tejto lehoty ako výnimku zo všeobecného pravidla nemá oporu v zákone a bol by aj v rozpore s účelom, ktorému má táto lehota slúžiť*“. Naproti tomu doc. Marek Števček svoj názor, že ide o lehotu hmotnoprávnu, podrobne vysvetlil vo svojom článku publikovanom v časopise Justičná revue č. 1/2002 pod názvom „K výkladu ustanovenia § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku“, ktorého spoluautorkou je Katarína Škultétyová. Nie bez významu je aj skutočnosť, že „*nový Civilný sporový poriadok už výslovne stanovuje, že ide o lehotu hmotnoprávnu*“. Vychádzajúc z uvedeného, považuje najvyšší súd sťažnosť za nedôvodnú a navrhuje, aby ústavný súd sťažnosti nevyhovel.

4.2 Sťažovateľka v replike na vyjadrenie najvyššieho súdu uvádza, že je nepochybné, že v čase, keď najvyšší súd dospel k záveru, že vráti vec krajskému súdu bez prerokovania a rozhodnutia, bolo už takmer mesiac súčasťou súdneho spisu aj písomné podanie sťažovateľky z 20. mája 2015, ktoré bolo vypravené na poštovú prepravu 22. mája 2015. Pokiaľ by aj najvyšší súd nebral do úvahy elektronické podanie sťažovateľky, v čase pred vrátením veci krajskému súdu a zároveň v čase, keď odmietol prerokovať odvolanie sťažovateľky a rozhodnúť o ňom, bolo jeho povinnosťou zaoberať sa písomným podaním, ktoré bolo doručené do súdneho spisu pred postúpením veci. O dôvodoch, ktoré najvyšší súd viedli k tomu, že sa touto písomnosťou nezaoberal, sa (napriek tomu, že sťažovateľka citovala priamo súvisiacu judikatúru ústavného súdu a najvyššieho súdu – 5 Sžo 37/2012) najvyšší súd vo vyjadrení nezmieňuje a neponúka žiaden argument, ktorý by takýto neštandardný (ne)procesný postup vysvetľoval či odôvodňoval.

Na rozhodovanie súdov o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov a rovnako aj o preskúmaní zákonnosti takýchto rozhodnutí sa do 30. júna 2016 bez zásadných odchýlok aplikovali všeobecné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, preto sťažovateľka poukazuje na judikát najvyššieho súdu R 143/2014, podľa ktorého trojdňová lehota na doplnenie podania urobeného elektronickými prostriedkami (§ 42 ods. 1 OSP) je lehotou procesnou. Pre jej počítanie, plynutie a zachovanie platia ustanovenia § 55 a § 57 OSP.

Sťažovateľka poukazuje okrem judikátov aj na zásadu formulovanú ústavným súdom, že odklon od ustálenej rozhodovacej praxe, zakladajúc tak vlastnú, avšak preskúmateľnú argumentačnú líniu, obdobne ako je aktuálne zakotvené v § 139 ods. 3 Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“): *„Ak sa správny súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.“* – porovnateľne aj v § 220 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“): *„Ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.“* V danom prípade sa tak nestalo aj s prihliadnutím na to, že k odňatiu spravodlivosti nedošlo rozhodnutím, ale práve odmietnutím vydania rozhodnutia o odvolaní sťažovateľky.

Argumentácia najvyššieho súdu odvolávajúca sa na ustanovenia Civilného sporového poriadku vo vzťahu k posúdeniu charakteru lehôt je pre posúdenie správnosti postupu

porušovateľa práva bezpredmetná, a to z dôvodu, že sťažnosť nadväzuje na právnu úpravu z Občianskeho súdneho poriadku, keď zakotvuje povinnosť odvolacieho súdu *odmietnuť neskoro podané odvolanie* – teda nie vrátiť vec súdu nižšej inštancie bez prerokovania. Sťažnosťou namietaný postup najvyššieho súdu preto nemá oporu ani v právnom predpise, na ktorý sa (hoci bez právnej relevancie) porušovateľ práva odvoláva, ale ani v aktuálnej právnej úprave.

Sťažovateľka sa stotožňuje s tým, že nový procesný predpis pre občianskoprávne sporové konania (Civilný sporový poriadok) lehotu na doplnenie elektronického podania považuje za lehotu hmotnoprávnu (hoci je upravená predpisom *procesným*, a nie *hmotnoprávnou* úpravou). Poukazuje však na to, že hmotnoprávna lehota podľa § 125 ods. 2 CSP je viac než trojnásobne dlhšia než lehota podľa § 42 ods. 1 OSP, a teda „nová“ lehota je bezpochyby postačujúca na doručenie podania správnomu orgánu po odoslaní elektronického podania. Ak by trojdňová lehota v zmysle Občianskeho súdneho poriadku mala byť posudzovaná ako lehota *hmotnoprávna*, popierala by pre svoju krátkosť význam a zmysel elektronických a telefaxových podaní v samotnej jeho podstate.

Podľa sťažovateľky je pozoruhodné, že vyjadrenie najvyššieho súdu obsahuje odkaz, resp. odvolanie sa na Civilný sporový poriadok (v správnom súdnictve!), ktorý počnúc 1. júlom 2016 nie je aplikovateľným právnym predpisom vo veciach správneho súdnictva (v konaniach preskúmajúcich rozhodnutia správnych orgánov a rozhodujúcich o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam v správnom konaní). Civilný sporový poriadok, na ktorý sa vo svojom vyjadrení najvyšší súd odvoláva, nemožno ani aktuálne v danom type konania použiť, keďže konanie o preskúmaní rozhodnutia o dôchodku súdom sa po 1. júli 2016 spravuje výhradne Správnym súdnym poriadkom. Zákonodarca však ani v Správnom súdnom poriadku pri novozavedenom inštitúte kasačnej sťažnosti neuvažuje o možnosti nerozhodnúť o kasačnej sťažnosti (obsahovo a formálne takmer totožná s odvolaním proti prvoinštančnému rozhodnutiu súdu o správnych žalobách), a to ani v prípade, že bola podaná oneskorene.

Sťažovateľka napriek úcte, ktorú prechováva nielen k doc. Markovi Števkovi, ale aj k ostatným publikačne činným sudcom, pedagógom, advokátom a ďalším odborníkom, nepovažuje názory jednotlivých autorov publikované na odborných fórach či ich príspevky v odbornej tlači za prameň práva, ktorý by bolo možné favorizovať pred rozhodnutiami

súdov a povyšovať nad ustálené rozhodovacie línie najvyššieho súdu a ústavného súdu. Naopak, sťažovateľka namieta, že fundovane vyargumentovaná polemika uvedeného autora (príp. viacerých autorov) s rozhodovacou praxou síce môže byť pre dovolací súd a ústavný súd podnetom na zmenu rozhodovacej praxe, prípadne zjednotenie odlišných právnych názorov, nemôže však (už v zmysle právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí) túto súdnu prax nahrádzať, či dokonca byť nad ňu nadradovaná, ako sa udialo aktuálnym vyjadrením najvyššieho súdu. Argumentáciou, ktorú vo svojom vyjadrení do aktuálneho sťažnostného konania vniesol najvyšší súd, spochybňuje tým tak právny význam a relevanciu rozhodnutí vlastných, ako aj záväznosť a právny význam rozhodnutí ústavného súdu (aj v kontexte § 131 SSP druhej vety, § 193 CSP druhej vety, porovnateľne k § 135 ods. 1 druhej vete OSP) týkajúcich sa práva na spravodlivé konanie.

Sťažovateľka tiež poznamenáva, že vzhľadom na absenciu rozhodnutia sa o dôvode procesného postupu najvyššieho súdu vo svojom spore dozvedela až z vyjadrenia porušovateľa práv k podanej ústavnej sťažnosti, čo nesporne nie je v súlade s právom na spravodlivé súdne konanie a základnou doktrínou zákazu prekvapivých rozhodnutí a právom na riadne odôvodnenie rozhodnutia (primerane aplikovanú aj na „postup“ súdu pri odmietnutí zaoberať sa opravným prostriedkom.

Sťažovateľka tvrdí, že ak nesprávne rozhodnutie, ktorým sa účastníkovi konania, strane sporu odníma právo na preskúmanie jeho opravného prostriedku, je porušením práva účastníka na spravodlivý súdny proces (*uznesenie najvyššieho súdu 4 So 18/2009*), tým viac sa atribútmi nespravodlivosti a nezákonnosti vyznačuje postup, ktorým súd odmieta o opravnom prostriedku rozhodnúť, teda sa odvolaním čo i len procesne zaoberať.

V doplnení svojho vyjadrenia sťažovateľka upozornila, že medzičasom Sociálna poisťovňa vydala nové dôchodkové rozhodnutie a že krajský súd konanie o správnej žalobe proti novému rozhodnutiu prerušil do rozhodnutia ústavného súdu v predmetnej veci.

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

7. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 So 57/2015 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu (na prístup k súdu) podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, ako aj základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 dohovoru.

8. Skôr ako ústavný súd pristúpi k posúdeniu sťažnosti, dáva do pozornosti, že v čase podania sťažnosti ústavnému súdu a konania správneho orgánu bol účinný a platný Občiansky súdny poriadok, ktorý bol s účinnosťou od 1. júla 2016 nahradený novými procesnými kódexmi, konkrétne Civilným sporovým poriadkom, Civilným mimosporovým poriadkom a Správnym súdnym poriadkom. Ústavný súd tak musí vychádzať pri posudzovaní sťažnosti aj z tejto skutočnosti a prihliadať na v rozhodujúcom čase účinnú

a platnú legislatívu vzťahujúcu sa na vec sťažovateľky a rozhodovaciu činnosť ústavného súdu.

A. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, ako aj čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom najvyššieho súdu

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne(...)

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy a podľa čl. 36 ods. 2 listiny kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd(...)

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu (aj sudcu) ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch(...)

9.1 Ústavný súd predovšetkým akcentuje, že čl. 46 ods. 1 ústavy svojím textom (Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.) v prvom rade chráni právo na prístup k súdu, ktoré je v danej veci v stávke (porov. bod 7.1 nálezu II. ÚS 591/2012, uznesenie II. ÚS 30/2016 bod 11). Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi poskytuje v konaní o opravných prostriedkoch. Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom na poskytnutie ochrany v opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť (napr. II. ÚS 78/05, II. ÚS 249/05). Judikatúra najvyššieho súdu považuje nezákonné odmietnutie odvolania za odňatie možnosti konať pred súdom (R 23/1994, II. ÚS 30/2016 bod 14). Zákonná a ústavná ochrana prístupu k súdu sa tu plne prekrývajú.

9.2 Uvedená judikatúra ústavného súdu vychádza z konceptu zákonnej *konkretizácie* práva na súdnu ochranu a z požiadavky zabezpečiť *reálnosť prístupu* (I. ÚS 84/97, II. ÚS 88/01, II. ÚS 400/2011) k jednotlivým *zákonom* upraveným štádiám a inštanciami konania [porov. Feřková, G., Klučka, J. (eds.): *Právne vety z rozhodovacej činnosti ústavného súdu SR 1993 – 2000*, s. 71 a nasl.]. Z toho vyplýva, že ak už zákon pozná určitý inštitút, opravný prostriedok, tak sa na jeho uplatňovanie vzťahujú záruky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, aj keď, prirodzene, nie každé porušenie zákona je porušením čl. 46 ods. 1 ústavy.

9.3 Ústavný súd už uviedol (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010, II. ÚS 212/2013), že rešpektuje kompetenciu najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí vo svojich konaniach a vychádza z právneho názoru, podľa ktorého je v prvom rade vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, aby bola čo najústálenejšia, a tak súladná s právom na súdnu ochranu.

9.4 V prerokovanej veci sťažovateľka napáda postup najvyššieho súdu, ktorého dôsledkom bolo, že tento sa nezaoberal jej odvolaním proti prvostupňovému rozsudku a nevydal o ňom žiadne rozhodnutie predpokladané § 218 až § 221 OSP. Podstatou veci je preskúmanie, či (i) neprerokovanie odvolania proti prvostupňovému rozsudku správneho súdu, pretože e-mailom podané odvolanie bolo doplnené v trojdňovej lehote počítanej podľa Občianskeho súdneho poriadku procesne, a nie „hmotnoprávne“, je porušením práva na prístup k súdu. (ii) Rovnako je nutné preskúmať, či neformálna procesná forma – list, ktorou najvyšší súd len voči krajskému súdu, a nie účastníkovi konania vyjadril, že nemôže odvolanie prerokovať, je súladná s právom na súdnu ochranu.

10. Ako je známe, bývalý Občiansky súdny poriadok umožňoval okrem konzervatívneho doručenia podaní voči súdu poštou a osobným doručením aj doručenie „nemateriálnym“ spôsobom, ktoré prirodzene vyžadovalo doplnenie fyzického originálu.

10.1 Skutkovo vec nie je sporná. Vec je sporná právne v tom, že sťažovateľka tvrdí, že lehota na doplnenie podania je tzv. procesnoprávna a najvyšší súd vo svojom vyjadrení tvrdí, že ide o lehotu hmotnoprávnu. Podľa sťažovateľky sa (i) najvyšší súd mal vysporiadať s doručeným doplnením podania, teda nemal len neprihliadať na elektronicky doručené podanie akoby nebolo doplnené, (ii) najvyšší súd nerešpektoval svoju vlastnú judikatúru týkajúcu sa Občianskeho súdneho poriadku a zvlášť takýto odklon riadne nevysvetlil, (iii) najvyšší súd argumentoval neaplikovateľným predpisom Civilného sporového poriadku, pričom Civilný sporový poriadok sa na správne súdnictvo neaplikuje a „keď už“, tak mal najvyšší súd rozhodovať uznesením, ako to predpokladá Civilný sporový poriadok aj Správny súdny poriadok, (iv) najvyšší súd akcentoval význam odborného článku až tak, že z neho urobil prameň práva.

10.2 Ako to ustanovuje § 42 ods. 1 OSP, podanie možno urobiť elektronickými prostriedkami. Podanie obsahujúce *návrh vo veci samej*, ktoré bolo urobené elektronickými prostriedkami, treba doplniť písomne najneskôr do troch dní. Na podania, ktoré neboli v tejto lehote doplnené, sa neprihliada. V predmetnej veci išlo o elektronické podanie odvolania proti prvostupňovému rozhodnutiu správneho súdu. Podanie odvolania je rozumne judikatúrou považované za podanie obsahujúce *návrh vo veci samej*, a preto ak je elektronické, je nutné doplniť do troch dní pod sankciou neprihliadania.

10.3 Najvyšší súd na účely vyjadrenia v predmetnej veci vychádza z názoru doc. Škultétyovej a doc. Števkčka publikovaného v Justičnej revue (K výkladu ustanovenia § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Justičná revue, 54, 2002, č. 1, s. 58 – 64.). Podstata ich názoru, ako ho vykladá ústavný súd, vychádza z konceptu úplnosti procesného úkonu, ktorý sa pri elektronickom (s nezaručeným podpisom) podaní stáva perfektným až riadnym doplnením. Kým nie je takéto podanie riadne doplnené, tak sa vrátane doplnenia a zvlášť doplnenia nenachádza na pôdoryse Občianskeho súdneho poriadku, a čo je mimo Občianskeho súdneho poriadku, tak je ne-procesnoprávne, teda je z opaku hmotnoprávne, a preto je potrebné doplnenie podania vnímať hmotnoprávne z hľadiska počítania včasnosti.

10.4 Ústavný súd konštatuje, že najvyšším súdom (po 13 rokoch od uverejnenia článku doc. Škultétyovej a doc. Števčeka) prevzatý právny názor je invenčný, ale ústavný súd tu preferuje text a systematiku zákona. Ustanovenie § 57 ods. 3 OSP (Lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.) je všeobecným právnym základom počítania lehôt pre celý Občiansky súdny poriadok. Podľa ústavného súdu sa tak (i) tradičné podanie, ale aj (ii) čiastkové doplnenie elektronického podania nachádzajú na platforme Občianskeho súdneho poriadku, a preto už doplnenie podania je potrebné počítať prostredníctvom § 57 ods. 3 OSP. Zo súčtu noriem podľa § 42 ods. 1 a § 57 ods. 3 OSP platí, že lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo písomné doplnenie podania obsahujúce návrh vo veci samej odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť. Opačný spôsob by si vyžadoval explicitné textuálne vyjadrenie, tak ako to bolo v minulosti [porov. § 1 ods. 3 Vládního nařízení č. 120/1923 Sb. ze dne 14. června 1923 o telegrafických podáních v soudním řízení a v řízení před úřady poručenskými (sirotčími) na Slovensku a v Podkarpatské Rusi].

10.5 Uvedenú pozíciu by bolo možné podporiť aj účelom normy. Ak je zmyslom procesnej lehoty istota dostupnosti vzdialenejšieho súdu, tak nutnosť doručenia doplnenia podania na súd do troch dní by bolo v napätí so zmyslom procesnej lehoty. Na druhej strane by cenou za možnosť elektronického „zachytenia lehoty“ mohla byť nutnosť včasného fyzického doručenia. Z tohto dôvodu ostáva hlavným argumentom text zákona.

10.6 Veľmi presvedčivým podporným argumentom v prospech tzv. procesnej lehoty je však stálosť judikatúry. Judikatúra v tomto smere sa mohla rozvinúť až po roku 1995, keď bola do Občianskeho súdneho poriadku zavedená možnosť podania telefaxom. Dôležité je ešte predoslať, že z hľadiska kritérií na doručenie podaní nie je rozdiel medzi civilným a správnym súdnictvom, ktoré vyrastajú zo spoločného Občianskeho súdneho poriadku, a preto rozhodnutia civilného kolégia najvyššieho súdu sú aplikovateľné aj pre správne súdnictvo. Najvyšší súd dvakrát v procesnej forme právnej vety uverejnenej v Zbierke stanovísk ustálil, že lehota na doplnenie podania je lehotou procesnou. V právnej vete uviedol: *„Trojdňová lehota na doplnenie podania urobeného telefaxom (§ 42 ods. 1 O.s.p.) je lehotou procesnou; pre jej počítanie, plynutie a zachovanie platia ustanovenia § 55*

a § 57 O.s.p.“ (R 18/2008; rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 219/2007 z 26. februára 2008). Šesť rokov na to svoj právny názor zopakoval v judikáte č. R 143/2014: „Trojdňová lehota na doplnenie podania urobeného elektronickými prostriedkami (§ 42 ods. 1 O.s.p.) je lehotou procesnou; pre jej počítanie, plynutie a zachovanie platia ustanovenia § 55 a § 57 O.s.p.“ (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 360/2013 z 27. februára 2014). Ústavný súd našiel ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu s rovnakým právnym názorom – 5 Cdo 253/2012, 2 Cdo 360/2013 či 1 Cdo 183/2013. Nepriamo potvrdil túto judikatúru aj ústavný súd nálezom sp. zn. III. ÚS 305/2011, v ktorom bolo zrušené uznesenie najvyššieho súdu o odmietnutí odvolania, pretože faxové podanie nebolo posudzované podľa času skutočného doručenia súdu, ale podľa zapísania do registra. V širšom kontexte ústavný súd citoval judikát R 18/2008. Je potrebné poznamenať, že nález sp. zn. III. ÚS 305/2011 smeroval práve proti rozhodnutiu správneho kolégia najvyššieho súdu. Naopak, ústavný súd dohľadal len jediné rozhodnutie (nie zásah listom, ktoré sa nezverejňujú, pozn.) najvyššieho súdu, ktoré by považovalo lehotu na doplnenie za hmotnoprávnu, a to uznesenie sp. zn. 2 Sžo 208/2008 z 18. marca 2009. Z prehľadu rozhodovacej činnosti vyplýva, že judikatúra v takej zásadnej otázke je konštantná. Zmena takto fixovanej judikatúry, a to v spojení so spornou procesnou formou listu je svojvoľná a nesie v sebe prvky „retroaktivity“ (porov. uznesenie II. ÚS 65/2010; KÜHN, Z., BOBEK, M., POLČÁK, R. a kol. Judikatura a právni argumentace. Praha: Auditorium, 2006, s. 22, 29. ISBN 80-903786-0-9, s. 152 a nasl.), a navyše tu nejde o riadnu zmenu judikatúry, ale o ad hoc netransparentný odklon. Možno dodať, že zmena judikatúry spravidla reflektuje nejaké zmeny spoločenské alebo vývoj právneho myslenia. Počítanie lehoty v predmetnej veci je však „technickou“ (avšak v praktickom živote mimoriadne dôležitou) otázkou v podstate nepodliehajúcou vývoju. Zvlášť by sa takto nemala meniť judikatúra v neprospech účastníka, a to vo vertikálnom odvetví správneho súdnictva. A ak áno, tak riadnym procesným postupom [§ 20 ods. 1 písm. b) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov: *Plénum najvyššieho súdu prijíma stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov v otázkach týkajúcich sa viacerých kolégií alebo v otázkach sporných medzi kolégiami*] alebo ešte lepšie vôľou zákonodarcu než spontánnou nepremyslenou a neformalizovanou zmenou. Prakticky rovnakú právnu situáciu, aká nastala v prerokovanej veci, riešil ústavný súd v náleze sp. zn.

I. ÚS 106/2016 z 18. mája 2016, kde potvrdil procesnoprávny charakter lehoty na doplnenie podania. Ústavný súd konštatuje, že nezákonnou interpretáciou § 57 ods. 3 v spojení s § 42 ods. 1 OSP došlo k porušeniu princípu legality zásahu, a tak k porušeniu základného práva sťažovateľky na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

11. Takmer rovnakou záťažou, akou je výklad povahy lehoty na doplnenie elektronického podania, je forma, akou najvyšší súd vyjadril svoj procesný úkon *neprihliadania* a odmietnutia. Za adresáta tohto úkonu nepovažoval sťažovateľku, ale len krajský súd. Sťažovateľka (odvolateľka) sa o „*odmietnutí*“ odvolania dozvedela z „*pripisu na vedomie*“, ktorý jej zaslal krajský súd.

11.1 Občiansky súdny poriadok rozoznáva základné formy rozhodovania, ktorými sú rozsudok a uznesenie. Podľa § 167 ods. 1 prvej vety OSP ak zákon neustanovuje inak, rozhoduje súd uznesením. Občiansky súdny poriadok vyžaduje, aby bolo oneskorené odvolanie odmietnuté. Podľa § 218 ods. 1 písm. a) OSP odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré bolo podané oneskorene. Napokon podľa § 36 ods. 3 OSP v odvolacom konaní koná a rozhoduje senát. Uvedené ustanovenia sú zárukou formy, ako aj rozhodovacej formácie, ktorá má o odmietnutí rozhodnúť. O odvolaní proti rozhodovaniu krajských súdov v správnom súdnictve rozhoduje trojčlenný senát najvyššieho súdu. Nie je jasné, kto bol autoritou, ktorá na odvolacom správnom súde *neprihliadala* na nesprávne doplnené podanie – či to bol sudca spravodajca alebo senát. Ústavný súd v predmetnej veci nestanovuje, ako sa má aplikovať *neprihliadanie* vo všeobecnosti. Procesné právo inak nazývané aj právo formálne vyžaduje z rozumných dôvodov rozhodovanie v zásade v prísnych formách, a preto je potrebné pasívne *neprihliadanie* vykladať reštriktívne. Zákon, Občiansky súdny poriadok, požaduje, aby v odvolacom konaní bolo doplnenie elektronického podania posúdené senátom a rozhodnuté o ňom uznesením. Ak by odvolateľ podal odvolanie tradične – printovo a oneskorene, bolo by odmietnuté senátnym uznesením. Nie je zákonný dôvod, aby to bolo inak pri doplnení elektronicky podaného odvolania. Sám najvyšší súd uviedol v uznesení sp. zn. 1 Sžr 168/2011, že preferuje rozhodnutie uznesením (bod 10: *V hore uvedenom ustanovení § 42 ods. 1 O.s.p. nemal krajský súd na podanie urobené telefaxom a nedoplnené v zákonnej lehote prihliadať. Avšak na druhej strane má účastník pasívne právo byť informovaný o priebehu súdneho konania. Nebolo preto chybou*

konajúceho súdu, že vydal procesné rozhodnutie, ktorým dal účastníkom najavo dôvody, ktoré ho viedli k zastaveniu konania. Potom, ak navrhovateľky podali proti zastavujúcemu uzneseniu odvolanie, bolo celkom zákonné, že krajský súd vec predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.). Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd porušil zložku princípu legality základného práva na prístup k súdu aj tým, že nerozhodol o odmietnutí dovolania uznesením, a že postupom najvyššieho súdu bolo sťažovateľke odňaté rozhodovanie senátom najvyššieho súdu, a preto došlo k neústavnému zásahu do jej základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

11.2 Ústavný súd ešte dodáva, že z argumentácie vyplýva, že sa stotožňuje v podstate so všetkými argumentmi sťažovateľky. Úvahy, aký význam má označenie lehoty ako hmotnoprávnej v dôvodovej správe pre nové procesné kódexy, a to pri rovnakom zákonomnom texte, stoja napriek pochybnostiam mimo rámec predmetnej veci a ústavný súd ich prenecháva budúcej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

11.3 Ústavný súd zastáva názor, že čl. 46 ods. 2 ústavy možno vnímať aj ako ustanovenie garantujúce právo na prístup špecificky k správne súdu. Z tohto dôvodu došlo v okolnostiach danej veci zároveň k porušeniu aj ustanovenia čl. 46 ods. 2 ústavy (podobne vníma toto ustanovenie aj najvyšší súd – porov. napr. 6 Sžhuv 3/2008).

11.4 Ústavný súd v tejto časti uzatvára, že neakceptovanie doplnenia podania odoslaného poštou v trojdňovej lehote a nerozhodnutie o odvolaní senátnym rozhodnutím bolo nielen porušením príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ale aj neprípustným zásahom do ústavného práva na prístup k (správne) súdu a ústavného práva na zákonného sudcu (bod 1 výroku nálezu). Z nálezu je zrejmé, že lehota bola zachovaná, a preto ústavný súd priamo prikazuje najvyššiemu súdu vec prerokovať už meritórne a nezaoberať sa včasnosťou odvolania (bod 2 výroku nálezu).

11.5 K bodu 2 výroku nálezu je nutné uviesť, že ústavný súd v zhode so sťažovateľkou a nálezom sp. zn. I. ÚS 106/2016 interpretoval neprerokovanie odvolania ako *iný zásah* do ústavou garantovaných práv sťažovateľky. Ústavný súd, aby zohľadnil a zdôraznil nedostatočnú procesnú formu „listu“, ktorý ani nebol sťažovateľke doručený, ho

vníma ako *iný zásah*, nie ako rozhodnutie, a tak zároveň ako zásah, ktorý nie je potrebné zrušiť (porov. čl. 127 ods. 2 prvú vetu ústavy). Ústavný súd považuje právnu situáciu, ktorá vznikla, za zvláštny druh nečinnosti (odlišnej od priet'ahov) pri odvolaní. Z tohto dôvodu prikazuje najvyššiemu súdu, aby v zmysle druhej vety čl. 127 ods. 2 ústavy konal a rozhodol o predmetnom odvolaní s'ťažovateľky, pričom v ďalšom konaní bude najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu.

12. Ústavný súd napokon konštatuje, že vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti boli zároveň porušené aj namietané čl. 36 ods. 1 a 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré rovnako chránia právo na prístup k súdu, resp. čl. 38 ods. 1 listiny, ktorý chráni právo na zákonného sudcu (bod 1 nálezu).

B. K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 So 57/2015

13. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov

13.1 Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla s'ťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd s'ťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Z podania s'ťažovateľky vyplýva, že napadnuté konanie bolo na najvyššom súde skončené listom najvyššieho súdu z 25. júna 2015, keď spis vrátil krajskému súdu bez rozhodnutia. S'ťažovateľka sa na ústavný súd obrátila so svojou s'ťažnosťou až podaním z 26. augusta 2015, t. j. v čase, keď porušenie označeného základného práva na súde, ktorý s'ťažovateľka označila za účastníka konania, už netrvalo a konanie o jej s'ťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje

vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (mutatis mutandis I. ÚS 6/03).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, a pretože sťažovateľka sa v predmetnej veci domáhala ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v čase, keď v označenom konaní pred najvyšším súdom namietané porušenie práva už netrvalo, a teda bola odstránená jej právna neistota, jej sťažnosti v tejto časti nebolo možné vyhovieť (bod 4 nálezu).

13.2 Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že neušlo jeho pozornosti, že sa nesprávnym postupom predĺži rozhodovanie o nároku sťažovateľky. Napriek tomu je však presvedčený, že je nutné rozlišovať samostatnosť konaní o prietáchoch, ktorými sa preskúmava postup súdu, a nie samotné meritum veci na jednej strane a konaniami, ktoré sa týkajú veci samej, na strane druhej. Každé pochybenie súdu, na ktoré je potrebné kasačne reagovať, je aj predĺžením konania, ale predĺžením v záujme ochrany subjektívnych práv. V meritórnych konaniach preto v zásade nie je nutné rozhodovať o namietaných prietáchoch, a teda v tejto časti ústavný súd návrhu nevyhovel. Na tieto úvahy možno nadviazať aj tým, že vzhľadom na pokračovanie konania na najvyššom súde nie je nutné sťažovateľke priznať primerané finančné zadosťučinenie (bod 4 výroku nálezu).

14. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou. Za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia 24. augusta 2015 a podanie sťažnosti z 26. augusta 2015) patrí odmena v sume 139,83 € a režijný paušál 8,39 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2016 (písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 29. septembra 2016) patrí odmena v sume 143 € a režijný paušál 8,58 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú celkove sumu 448,02 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

15. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2017